

Samenvatting Soortenstandaard Heikikker

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de soortenstandaard, die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt Bij12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar.

1. Ecologische informatie

De heikikker lijkt veel op de bruine kikker en is alleen door een deskundige met zekerheid op naam te brengen. Het mannetje van de heikikker kan in de voortplantingstijd tijdens een korte periode blauw kleuren. De heikikker leeft in voedselarmere milieus dan de bruine kikker en heeft een voorkeur voor heide- en veengebieden. Voortplanting vindt plaats tussen eind februari en begin april. De kikkervisjes leven in het water, waar zij tot september gevonden kunnen worden. De winter brengen zij door op een vorstvrije plek op het land. De heikikker komt in Nederland in alle provincies voor, maar ontbreekt in grote delen van Zeeland, Flevoland, Noord- en Zuid-Holland. De populatie is stabiel.

2. Bescherming

Heikikkers mogen het hele jaar door niet worden gedood of verontrust en ook hun eieren, larven voortplantingswateren en vaste rust- of verblijfplaatsen zijn beschermd. Ook in perioden waarin de dieren niet aanwezig zijn, mag hun leefgebied niet ongeschikt gemaakt worden of verloren gaan. Om dit te voorkomen kan in bepaalde gevallen gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Als te verwachten is dat bij een ingreep verstoring van dieren of hun leefgebied zal plaatsvinden moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze wordt verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet vrijwel altijd onderzoek plaatsvinden naar de situatie ter plekke.

3. Onderzoek

Aanwezigheid van de heikikker kan door een amfibiedeskundige worden vastgesteld aan de hand van:

- roepende koren in voortplantingswateren (februari - maart, 's nachts, bij relatief warm weer),
- eieren (maart) of larven (april – mei) in het water,
- volwassen dieren, overdag, tijdens vochtig weer na een droge periode (zomer).

Alleen ervaren waarnemers kunnen inschatten of de heikikker daadwerkelijk in een gebied voorkomt. De verschillende functies die een gebied voor de soort kan vervullen, moeten ter plekke worden vastgesteld of op grond van *expert judgement* worden ingeschat.

4. Beschermingsmaatregelen per activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de heikikker, zijn onder andere:

- schonen en baggeren van watergangen,
- werkzaamheden aan natuurvriendelijke oevers,
- dempen of tijdelijk droogleggen van water.

Het schonen, baggeren of droogleggen van water moet in de periode 15 juli – 15 februari gebeuren. Als dit niet kan, moet het werk begeleid worden door een amfibiedeskundige en moet een ecologisch werkprotocol worden opgesteld. Bij het op grote schaal schonen en baggeren van watergangen moet gefaseerd in ruimte en/of in tijd gewerkt worden. Hierbij kan op de ene oever wel en op de andere niet gewerkt worden, of kunnen delen van 200 m lengte het ene jaar wel en het andere niet gedaan worden. Deze werkwijze moet worden vastgelegd in een beheerplan.

Bij werk aan natuurvriendelijke oevers moet voorkomen worden dat ondiepe delen verdwijnen of dieren worden gedood. Hiervoor kan het tijdelijk droogleggen van het water en uitvoering tussen 15 juli en 1 oktober wenselijk zijn. Bij het tijdelijk droogleggen in de voortplantingsperiode of het dempen van water moet vaak al enkele jaren van te voren een vervangend water worden aangelegd. Het dempen moet tussen 15 juli en 1 oktober gebeuren. Bij het op grotere schaal dempen van water kan fasering in de tijd noodzakelijk zijn.